

REVIEW OF ACTUAL PROBLEMS OF THE FURTHER DEVELOPMENT OF GEOETHICS

In the course of last 20 years geoethics has made a significant development. At the origin problems of protection of mineral resources and of their fair use were taken as a priority. Until nowadays it is necessary to keep in mind that without mineral resources and without mining activities the human life would be in danger (the drinking water belongs to this richness as well). Moreover any shifting of mining activities into undefended countries of the Third World (motivated by efforts to improve the quality of the own environment) is against any ethical principle of human solidarity.

Geoethics has to focus more and more attention on problems of unavoidable natural disasters. They are occurring nowadays in an extremely increased intensity and they represent very probable dangers (even of several orders higher than what had to be known). The development needs to intensify an effective monitoring and first of all also a systemic preparation and creating of appropriate protective measures on a global scale. The new situation demands much more to do from the Earth scientists in their responsible specific work: possible predictions of natural hazards, suggestions for minimizing potential damages, education of population. For the wellbeing of the human kind as well as for the further development of the scientific basis it seems to be very important to take into consideration the necessity to a step-by-step mutual approaching and increasing co-operation of Earth sciences and technical disciplines with the humanitarian sciences. Geoethics can be applied also in introducing other scientific fields (futurology etc.).

Another important role of geoethics consists in the possibility to inform larger strata of population and especially the responsible levels of State and international authorities that some ideas concerning the “sustainable environment” are too simplified and finally unsustainable. It is necessary to harmonize anthropogenic influences with long term exogenous and endogenous natural processes which are outside any human control and where a typical hierarchical periodicity of expressive changes can be expected.

The memory of the human kind has not yet been able to see “on-line” the most effective changes; some ideas about their effects can be got just by the intermediary of the geological and planetary disciplines. Geoethics *sensu stricto* must give impulses for understanding that also the not living Nature is passing a very dynamic development and that the human kind has to found a friendly approach for living together with the Nature and with the whole planet Earth.

New areas of interest are arising for geoethics in the sphere of the law (legislative procedures, legal problems). Omitting of the precautionary principles can awake justified accusations for making neglectful or intentional secrets from real dangers represented by any approach of a disaster which can be expected. On the other hand just a warning can be considered as inappropriate and can lead to an unjustified accusation for false alarms when expected disasters seem to be “delayed”.

In final social, economic and cultural consequences of the geoethics development new priorities are to be found with a permanent stress on effectuating human solidarity at all possible levels. Naturally a geoethical way of thinking should be fully based on applying commonly acceptable moral and ethical principles which the human kind has achieved by various ways and by differing experiences (in spite of some actual adverse tendencies with a prevailing deformation of the spiritual component of the life and with a lack of a cultivated style of negotiations).

Another actual problem is to establish appropriate international structures able to incorporate geoethical principles in the optimal way into the consciousness and into the life of the whole contemporaneous global society. Some progress has been achieved with establishing a world network for geoethics – unfortunately some counterproductive phenomena appeared as well.

A positive phenomenon is that GEOETHICS NEWS has started to be appreciated on a global basis (e.g. appreciation of the IUGS and permanent references in the IUGS Bulletins) and that the initiator of the AGID National Chapter in Spain Professor Jesus Martinez-Frías has founded and continues devotedly in editing the web pages [http://tierra.rediris.es/Geoethics Planetary Protection/](http://tierra.rediris.es/Geoethics_Planetary_Protection/) (where also all existing editions of GEOETHICS NEWS can be downloaded).

Also in the Russian Federation Dr. Nataliya Nikitina succeeded in establishing a national group of geoethics in the framework of the Russian Geological Society. The recently founded web pages of this group on Geoethics <http://www.geoethics.ru> or <http://www.геоэтика.рф> hopefully will follow the model from the Spain.

In each country, in each region, at any locality various geoethical problems of different intensity and in a large extent of various priorities can be encountered. Many of them appear in papers of different authors at our Symposium and we hope that the extraordinary representative participation in our negotiations will lead to further serious steps in the development of geoethics what will be remarkable at the occasion of the coming 34th International Geological Congress in Brisbane (August 2012).

AKTUÁLNÍ VÝZVY PRO DALŠÍ VÝVOJ GEOETIKY

Geoetika prošla za uplynulých 20 let značným vývojem. Na začátku se upřednostňovaly problémy ochrany a řádného využívání nerostného bohatství Země. Je třeba mít stále na paměti, že bez těžby nerostných surovin se lidstvo neobejde (a k těmto surovinám patří také pitná voda!). Navíc přesun těžebních aktivit do bezbranných zemí třetího světa ve snaze zlepšit vlastní životné prostředí popírá všechny etické principy lidské solidarity.

Geoetika se stále více musí zabývat otázkami nevyhnutelných přírodních katastrof, které se v současné době vyskytují ve značně zvýšené intenzitě představující zvýšení možných nebezpečí až o celé řády. Vývoj si vynucuje intenzifikaci účinného monitoringu a především také systematickou přípravu a budování ochranných prostředků v globálním rozsahu. Nová situace klade výrazně vyšší nároky na odpovědnou odbornou práci přírodovědců s hlediska jak předpovědi těchto nebezpečných jevů, tak i návrhů směřujících k minimalizaci možných očekávaných škod. Pro lidstvo a pro další rozvoj jeho vědecké základny je důležité si uvědomit potřebnost postupného sblížení a prorůstání přírodovědeckých a technických oborů s obory humanitními.

Geoetika se může uplatnit i při tomto procesu sblížení věd i při zavádění dalších oborů (futurologie apod.) Také v širší veřejnosti, na odpovědných úrovních státní správy a samosprávy i v mezinárodním kontextu může právě geoetika upozorňovat na příliš zjednodušené a obecně neudržitelné představy o trvalé udržitelnosti životního prostředí a tak přispívat k obecnějšímu lepšímu pochopení vztahu člověka k přírodě. Jde o odpovědnou harmonizaci antropogenních vlivů s lidstvem neovladatelnými dlouhodobými exogenními a endogenními přírodními procesy, pro něž bývá typická určitá hierarchická periodicitu výrazných změn.

Paměť lidského rodu zatím nestačila zaznamenat nejvýraznější z těchto změn a představy o nich mohou zprostředkovat pouze geologické a planetární obory. Geoetika v nejvlastnějším smyslu musí dávat trvalé impulzy k tomu, aby lidé pochopili, že i tzv. neživá příroda prochází velice dynamickým vývojem, jemuž je třeba se přizpůsobit.

Objevují se také nová pole působnosti ve vztahu k právním problémům. Opomenutí principu předběžné opatrnosti může vést k oprávněným obviněním z nedbalostního či dokonce úmyslného zatajování nebezpečí blížící se katastrofy. Naproti tomu právě upozorňování na tyto blížící se jevy může vést k neoprávněnému obvinění ze šíření poplašných zpráv, když právě očekávané katastrofy (zatím?) nenastanou. Není čas pro legislativní procesy, které by zajistily spravedlivé posuzování uvedených extrémních případů?

V konečných sociálních, ekonomických a kulturních důsledcích jde o hledání nových priorit včetně stále většího důrazu na solidaritu lidské společnosti na všech možných úrovních. Je pak samozřejmé, že nezbytné geoetické myšlení musí vycházet ze zachovávání obecně přijatelných morálních a etických zásad, k nimž lidstvo dospělo různými cestami a

zkušenostmi (navzdory některým současným opačným trendům, které se vyznačují především deformací spirituální složky života a úbytkem kultivovaného jednání).

Jde též o to, aby se vytvořily přiměřené struktury, které by mohly geoetické principy optimálně uvádět do povědomí a života celé současné globální společnosti. Poněkud se podařilo pokročit s výstavbou světové geoetické sítě, i když se bohužel vyskytly také kontraproduktivní jevy.

Je možno se pochlubit především tím, že GEOETHICS NEWS se začaly uplatňovat ve světovém měřítku (ocenění IUGS a stálé odkazy v Bulletinech IUGS) a že iniciátor španělské národní skupiny AGID profesor Jesus Martinez-Frías založil a obětavě vede a rozšiřuje web stránky http://tierra.rediris.es/Geoethics_Planetary_Protection/ . Zde je možno také získat přístup ku všem dosavadním vydáním GEOETHICS NEWS (od r. 2007).

Také v Ruské federaci se podařilo Dr. Natalii Nikitinové ustavit národní skupinu v rámci Ruské geologické společnosti. Lze si přát, aby nedávno založené web stránky <http://www.geoethics.ru>, resp. <http://www.геоэтика.рф> také následovaly španělský příklad.

V každé zemi, v každém regionu i na každé lokalitě mohou se vyskytovat odlišné geoetické problémy o různé intenzitě a v rozsáhlé paletě s rozdílnými prioritami. Mnohé z uvedených problémů se už objevují v připravených referátech a letošní mimořádně reprezentativní účast na našich jednáních nepochybně povede k dalším závažným krokům a projeví se i na chystaném 34. Mezinárodním geologickém kongresu v Brisbane (2012).